

Brev til Amerika i 1931

Av Berit Brevik

Vi kommer vel alle til et punkt hvor vi føler behov for å gjennomgå/-rydde i gamle papirer og lignende.

I en kladdebok etter min mor fant jeg bl.a. kladden til et brev som skulle renskrives med blekk på dertil egnet skrivepapir og sendes til Amerika. Innholdet er lokalt og til dels ganske personlig, men jeg synes det gir et interessant innblikk i en eldre manns dagligliv (fortalt fra huset jeg selv har bodd i meste-parten av mitt liv).

Adressaten, Lovise Eriksen, har jeg ikke klart å finne noe mer om, bortsett fra at hun i sin tid utvandret til Amerika.

Johan Tøger Thoresen Finnestad var en nær slektning av min bestefar Johan Fredrik Haug. Johan Tøger ble født i 1854 og døde i 1932. Begge foreldrene døde i 1888. Kort tid senere (11.01.1889) solgte han gården Finnestad (mellomste bruk) til kirkesanger Præsthus.

Han stiftet ikke egen familie, og bodde i alle årene etterpå sammen med min bestefar og hans familie, først på Lera-Haug, fra 1926 på Emil-Haug ved Eidsberg stasjon.

Haug, 1931

Til Lovise Eriksen

Mange takk for dit brev. Du verden hvor morsomt det var å høre fra dig. Du faar undskylde at jeg ikke har skrevet før, for det er jo lenge siden

jeg fikk det, jeg tror det var litt før paaske

Du sier at du er gammel, men jeg er nok mye gamlere, jeg var 77 aar 30. mars. I vinter var jeg noksaa skral for da lå jeg for det meste. Og saa fryser jeg saa ille, du gjør kanskje ikke det du. Og saa er det bena som slaar feil da, for jeg har saa vont for at gaa. Det er som det venstre benet ikke vil være med. Var det ikke det, var det bare bra med mig. Jeg har ingen smerter, bare at jeg er saa ille kvit. Og saa har jeg aareforkalkning. Hoster det gjør jeg jo bestandig.

Johan Fredrik har solgt Lerahaug nu. Og saa har han bygd sig en riktig pen villa oppaa Haug. Om du husker der hvor Emil Garsegg bodde. Det er like ved der. Det er Hans Granberg som har kjøpt Lerahaug. Den Hansen er bror til kona hans Johan.

Her som vi bor nu er riktig pent. Vi har tre kuer og hest og saa har vi en noksaa stor have.

Jeg har to rum i anden etage. Det ene bruker jeg til soveværelse og det andre har jeg til dagligstue. Så jeg har det riktig pent og bra. Og saa vet du jeg orker ikke og gjøre no. Bare gaar ute og rusler nu naar det er sommeren. Men det har vært saa kalt i sommer og lite regn og blaaser det gjør det til hver dag.

Johan er det noksaa bra med, han blir gammel han o saa, han blir 75 aar i februar.

Det har blit stor forandring her ved stasjonen nu. Det er nok ikke Finstad stasjon, men Eidsberg st. Nei, det er nok ingen by her, men det er da en del huser her. Men nu i sommer er det ingen som bygger.

Maren Fundingsrud lever enda, men det er nok ikke rart med henne nu. Hun ligger for det meste. Hennes datter Marie er ogsaa i Amerika. Hun var hjemme i fjor vinter og hadde med sig to smaagutter, men hendes mand var ikke med. Og saa er det den eldste sønn hennes Maren som har Fundingsrud og saa er det en som er hjemme hos henne.

Anton er død for et par aar siden. Thor Finnestad er blit enkemand. Maren døde her i vinter. Hun døde av slag, saa hun var syk bare 10 minutter.

Og saa har han en datter hjemme som steller huset for ham. Han har solgt Finnestad til sin sønn Johan.

Og saa har han bygd sig en villa ved Eidsberg st. som heter Torshaug

Saa har han en ko som han gaar og rusler med og en noksaa stor have, saa det er riktig pent der. Du husker vel den hytten som hette Jokomshytten, det er der omtrent som han har bygget.

Johanne Lysaker lever ennu, men hun er blit enke og bor i Herland.

Ja, det er lenge siden Mor og Far døde. Det var i 1888. Det var omtrent 3 uker mellom dem. Mor døde 17. oktober, og Far døde 6. november samme aar. Ja, tiden gaar fort, for det er alt 43 aar til høsten siden de døde. Martin Finstad var her hos mig i fjor sommer, det var bare bra med ham. Han bor nu hos sin datter i Ski. Berte Marie er død for lenge siden.

Finstad som jeg hadde, er nu solgt til Ole Filtvedt fra Trømborg. Præsthus har solgt den for lenge siden. Og saa har de bygd en riktig pen villa litt nedenfor den gamle. Men den gamle bygningen er akkurat som da jeg var der. Bare at de har malt den og satt opp nytt bislag. Saa det er riktig pent der. Jeg er da der borte i mellom. Og da vet du jeg tenker paa den gangen da jeg var liten og bodde der. Du husker nok godt det du ogsaa, tenker jeg.

Ja, det er Rikart Finstad som har Finstad nu. Og saa har han en bror og søster som steller for sig. Jeg bruker og være der og høre paa radioen en gang i mellom.

Nei, det er nok ikke saa mange biler her som i Amerika. Men det er da sandelig nok av dem her ogsaa. Men det er visst ingen som du kjenner som har bil bortover her. Her paa Haug har vi ingen bil. Men du verden hvor letvint det er og komme frem da. Mann til datter til Johan har bil, og de bor i Oslo. Saa jeg kjører med dem i mellom.

Den gamle bygningen oppaa Haug er revet ned og bygget en stor svær gaard. Det er nærmeste naboen til oss.

Om du kom hit over nu, saa tror jeg knapt du kjente dig igjen. Paa Finstad er det blit saa pent nu. Det er plantet en hel del paa framsiden der og bortover til vognskjulet.

Paa Nordkap har jeg ikke vært paa lenge. Har tenkt mig dit i sommer, men jeg vet ikke hvordan det blir. Det er visst bare bra der. Ja, du store verden hvor godt det er at Rut er hjemme. Det er leit at Rikka har saa vondt for aa gaa.

Ja, nu er det snart Sankthans ogsaa, men jeg sitter inne og fryser, saa det blir visst kaldt i hele sommer.

Den eldste sønnen hans Johan er i Amerika. Han bor i Minneapolis, er gift og har en sønn som er 10 aar. Han Kristian han er død. Han døde i Spanskesyken i 1918. Saa nu har han bare tre døtre igjen. Den ene er gift og bor i Oslo, og saa er det en som har huspost indenfor Oslo. Og den yngste er hjemme.

Jeg hører saa lite, saa det er saa vanskelig og faa talt med folk. Men det er jo verre og ikke se, for jeg ser da godt naar jeg bruker briller.

Du kan tro jeg synes det var riktig morsomt at høre fra dig, saa jeg haaper at du sender mig et brev igjen om en stund. Ja, nu faar jeg visst slutte. Lev vel.

Hjertelig hilsen
Johan T. Finnestad